

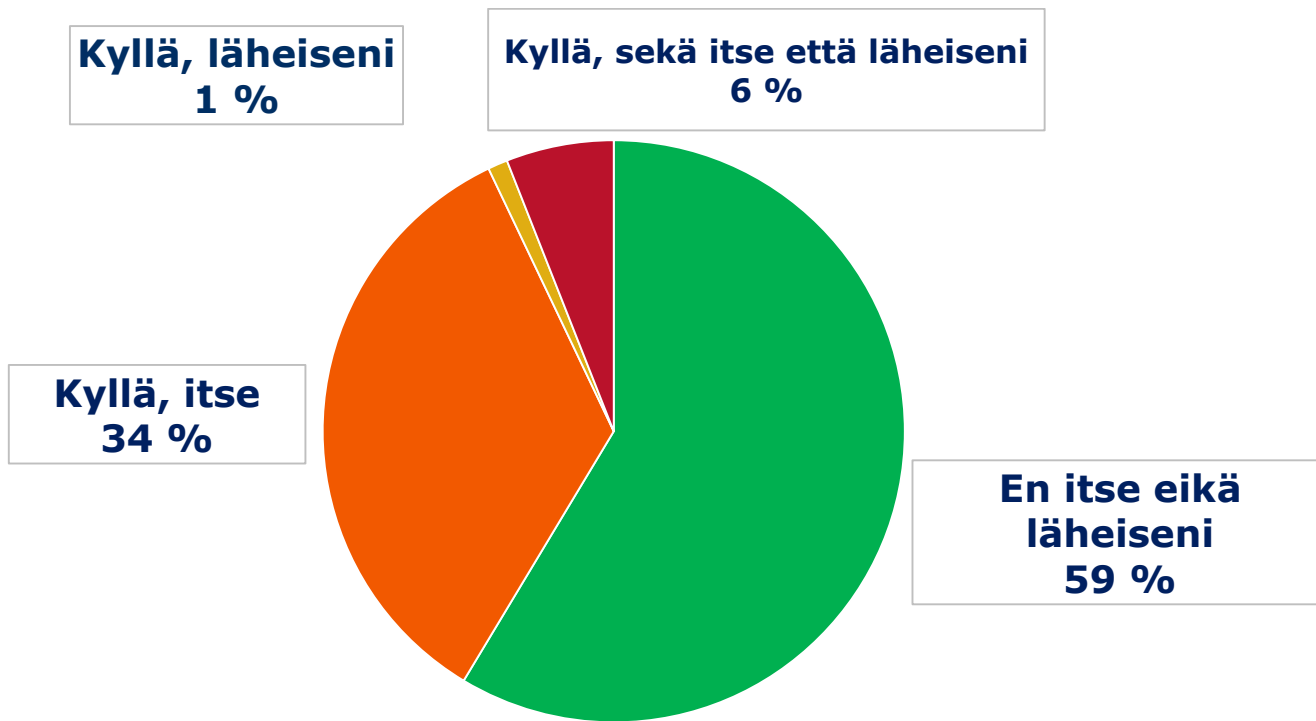
Kuntajohtajien kokema uhkailu tai häirintä

Kuntaliiton, Kevan ja Kuntajohtajat ry:n yhteinen
Kuntajohtajien työhyvinvointikysely 2018

Tiedonkeruu 12.6.-1.7.2018
184 vastausta, vastausprosentti 59.

Kuntajohtajien näkemykset kysymyksestä *“Oletko itse tai onko läheisesi joutunut luottamus- tai virkatehtäviesi takia väkivallan tai sen uhkausten tai muun tyyppisen häirinnän kohteeksi tämän valtuustokauden aikana?”*.

Vastausjakaumat, kevät 2018. (% , N=182)

Kuntajohtajien kokemukset väkivallan tai sen uhkausten tai muun tyyppisen häirinnän kohteeksi joutumisesta tällä valtuustokaudella

Kaikkiaan 41 prosenttia kyselyyn vastanneista kuntajohtajista ilmoitti kokeneensa uhkauksia tms. häirintää (75/182 vastaajaa)

- Itse: 34 %
- Sekä itse että läheinen: 6 %
- Läheinen: 1 %

Kuntajohtajien kokema uhkailu tai häirintä on vähäisempää kuin 10 vuotta sitten.

Uhkailua tai häirintää kokeneita:

- **Vuonna 2008: 53 % kuntajohtajista (N=210)**
- **Vuonna 2018: 41 % kuntajohtajista (N=182)**
- Vuonna 2015: 36 % johtavista viranhaltijoista (ARTTU2-päätäjäkysely)

Kj-kysely 2018:

Kuntajohtajien kokemukset väkivallan tai sen uhkausten tai muun tyyppisen häirinnän kohteeksi joutumisesta tällä valtuustokaudella.

% vastanneista iän, sukupuolen, virkasuhteen, kj-kokemuksen ja kuntakokoluokan mukaan tarkasteltuna. (N=180-182)

Kaikki vastanneet kuntajohtajat: 59 % ei ole joutunut, 41 % on joutunut uhkausten tai häirinnän kohteeksi.

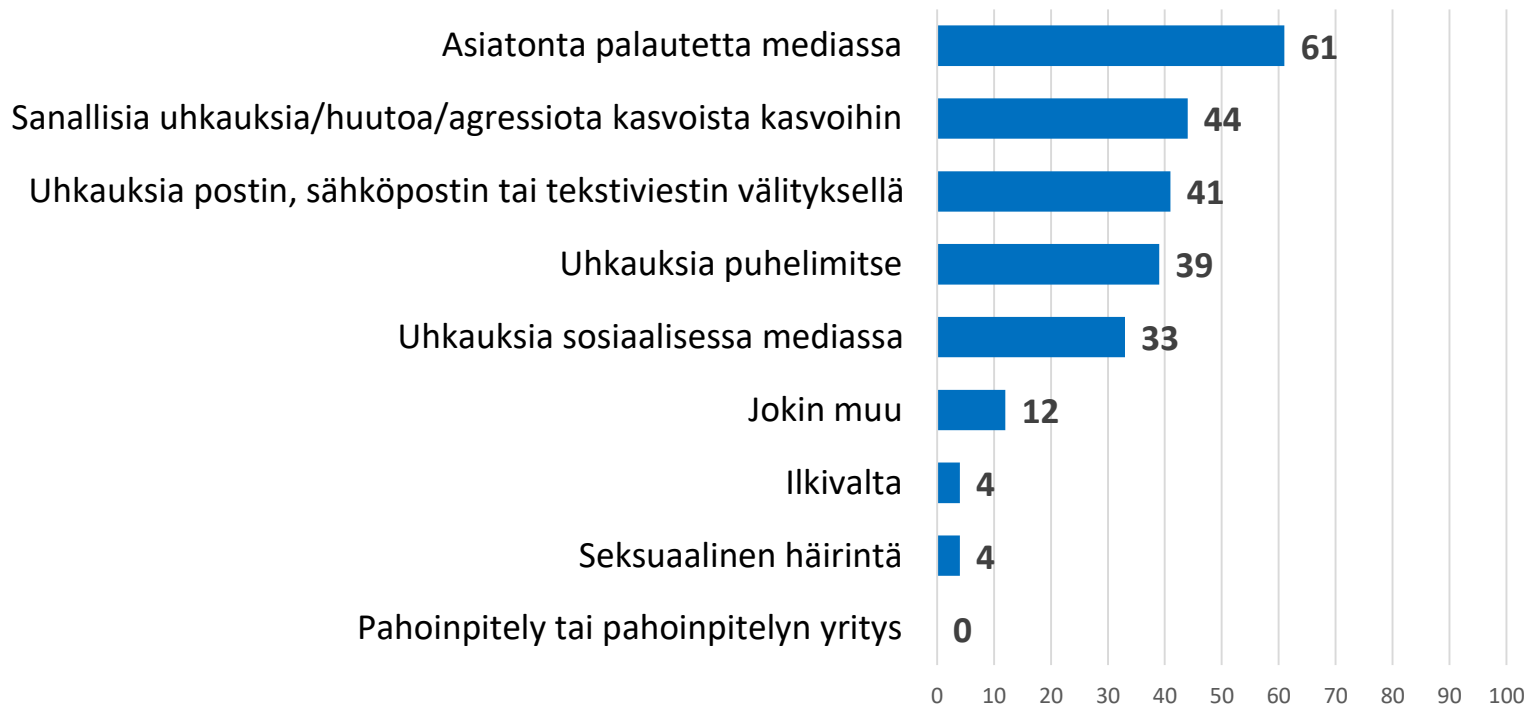
	Ei OLE joutunut	ON joutunut	N=
Ikä:			180
alle 40 vuotta	57	43	21
40-49 vuotta	58	42	45
50-59 vuotta	58	42	72
60+ vuotta	62	38	42
Sukupuoli:			181
mies	64	36	143
nainen	40	60	38
Virkasuhde:			182
määräaikainen	59	41	17
toistaiseksi	59	41	165
Kuntajohtajakokemus:			182
0-2 vuotta	65	35	46
3-5 vuotta	41	59	37
6-10 vuotta	58	42	38
11-20 vuotta	61	39	41
yli 20 vuotta	75	25	20
Kuntakokoluokka:			180
alle 5 000 as.	51	49	76
5 000 - 10 000 as.	69	31	48
10 001 - 20 000 as.	67	33	27
20 001 - 50 000 as.	50	59	18
50 001 - 100 000 as.	67	33	6
yli 100 000 as.	80	20	5

Kuntajohtajien kokemukset väkivallan tai sen uhkausten tai muun tyyppisen häirinnän kohteeksi joutumisesta tällä valtuustokaudella

- **Sukupuoli:** Naispuoliset kuntajohtajat ovat kokeneet uhkailua tai häirintää selvästi useammin kuin miehet.
  - » 60% vastanneista naisista, 36% miehistä.
- **Ikä:** 60-vuotiaat ja sitä vanhemmat kuntajohtajat ovat kokeneet uhkailua tai häirintää hieman vähemmässä määrin kuin nuoremmat kuntajohtajat.
  - » alle 60-vuotiaat: 42-43% vastanneista, väh. 60-vuotiaat: 38%.
- **Kuntajohtajakokemus:** Pitkään kuntajohtajana toimineet ovat kokeneet vähemmän uhkailua tai häirintää kuin lyhyemmän kuntajohtajakokemuksen omaavat.
  - » Yli 20 vuotta: 25% vastanneista, 3-5 vuotta toimineet: 59%.
- **Virkasuhde:** Ei eroa toimiiko määräaikaisessa tai vakinaisessa virkasuhteessa.
- **Kuntakoko:** alle 5 000 ja 20 001- 50 000 asukkaan kuntien johtajat ovat kokeneet uhkailua tai häirintää yleisemmin kuin muiden kokoluokan kuntien johtajat.

Kuntajohtajien näkemykset kysymyksestä ”Millaisen väkivallan, sen uhkauksen tai muun häirinnän kohteeksi Sinä (tai läheisesi) olet joutunut?”

Niiden vastausten osuudet, jotka ilmoittaneet joutuneensa uhkailun tai häirinnän kohteeksi
(%, N=75)

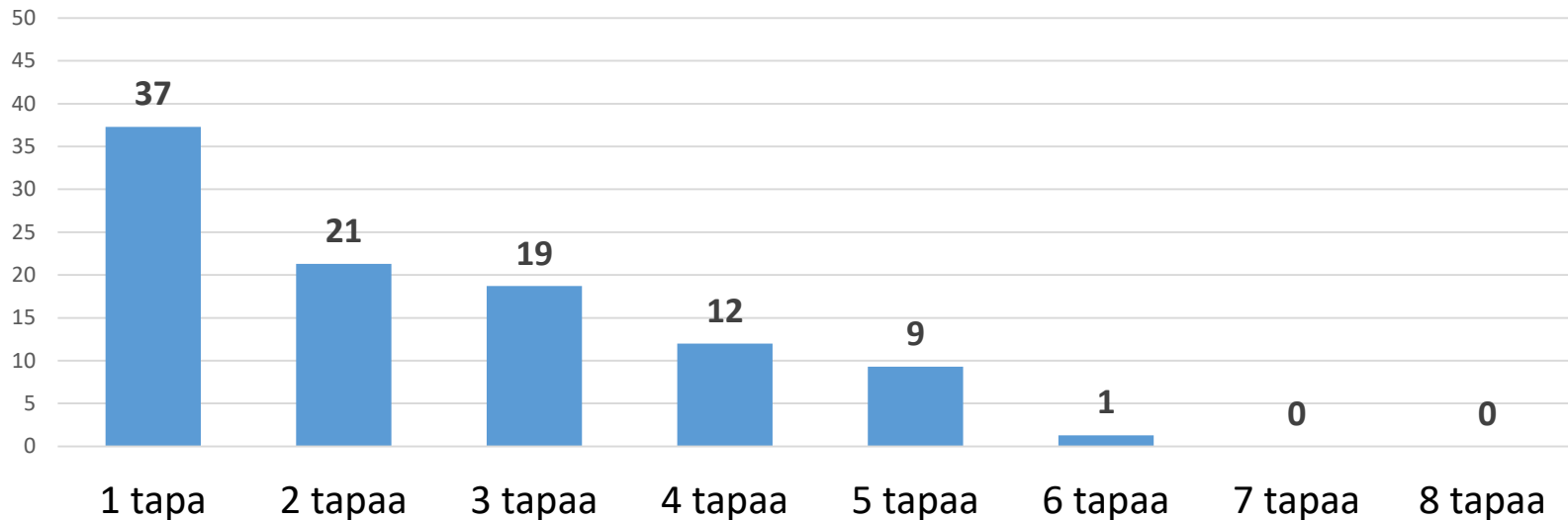
Väkivallan, sen uhkausten tai muun häirinnän tavat, joiden kohteeksi kuntajohtajat kokeneet joutuneensa

- **Asiaton palaute mediassa** on selvästi yleisin koettu häirinnän tapa (61 % häirinnän kohteeksi joutuneista). Tämä oli yleisin häirinnän muoto myös vuoden 2015 ARTTU2-päätäjäkyselyssä.
- **Sanalliset uhkaukset tms. kasvoista kasvoihin, uhkaukset postin, sähköpostin, tekstiviestin tai puhelimen kautta** seuraavaksi yleisimpiä häirinnän tapoja (39-44%). Nämä tavat olivat yleisiä häirinnän muotoja myös vuoden 2015 ARTTU2-päätäjäkyselyssä.
- **Vuonna 2008** yleisimpiä häirinnän muotoja olivat sanalliset uhkaukset (63% kuntajohtajista) ja uhkaukset puhelimitse (55% kuntajohtajista). Näiden osuudet ovat vähentyneet 10 vuoden aikana.

Kuntajohtajien näkemykset kysymyksestä ”Millaisen väkivallan, sen uhkauksen tai muun häirinnän kohteeksi Sinä (tai läheisesi) olet joutunut?”

Erilaisten häirintä-/uhkailutapojen lkm (0-8), joiden kohteeksi joutunut. (% , N=75)

Yli puolet (63%) häirintää kokeneista on joutunut useamman kuin yhden häirintätavan kohteeksi. Lähes neljäsosa (23%) kokenut kolmesta kuuteen häirintätapaa.

Kuntajohtajien näkemykset kysymyksestä ”Millaisen väkivallan, sen uhkauksen tai muun häirinnän kohteeksi Sinä (tai läheisesi) olet joutunut?”

Erilaisia tapoja kokeneiden osuudet sukupuolen mukaan.

Ne, jotka ilmoittaneet joutuneensa uhkailun tai häirinnän kohteeksi 2018. (% , N=75)

	Miehet	Naiset	Kaikki
Asiatonta palautetta mediassa	58	70	61
Sanallisia uhkauksia/huutoa/aggressiota kasvoista kasvoihin	50	30	44
Uhkauksia postin, s-postin tai tekstiviestin välityksellä	44	35	41
Uhkauksia puhelimitse	39	39	39
Uhkauksia sosiaalisessa mediassa	35	30	33
Jokin muu	6	26	12
Ilkivalta	4	4	4
Seksuaalinen häirintä	0	13	4
Pahoinpitely tai pahoinpitelyn yritys	0	0	0
N=	52	23	75

Kolme yleisimmin koettua uhkailu-/häirintätapaa 2018:

Naiset:

1. Asiatonta palautetta mediassa 70 %
2. Uhkauksia puhelimitse 39%
3. Uhkauksia postin, sähköpostin tai tekstiviestin välityksellä 35%

Miehet:

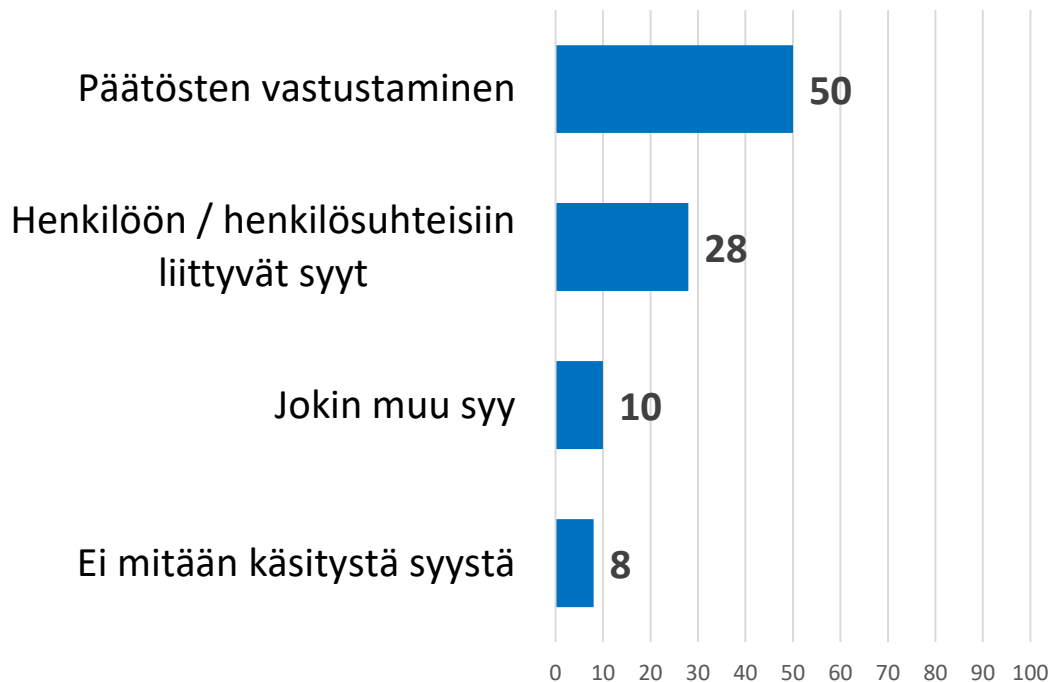
1. Asiatonta palautetta mediassa 58 %
2. Sanallisia uhkauksia/huutoa/aggressiota kasvoista kasvoihin 50%
3. Uhkauksia postin, sähköpostin tai tekstiviestin välityksellä 44%

Muita kuntajohtajien ilmoittamia uhkailun tai muun häirinnän tapoja

- *Pahoinpitelyuhkailuja*
- *Vihjailua tulevista ongelmista*
- *Tappouhkaus*
- *Asiatonta, henkilöön käyvää somekirjoittelua*
- *Kollegoiden neglegaatio*
- *Osakliga pähopp via sociala medier, men inte hot*
- *Puhelimessa aseuhkaus ja lyöntiuhkaus*
- *Postilaatikkoon jaetaan perussuomalaisten propagandaa kieltolapuista huolimatta*
- *Luottamushenkilöiden epäasiallinen ja epäreilu käytös..kaivetaan kuoppaa taustalla, kohteet vaihtuvat mutta esimiehenä joudun kaikissa olemaan osallisina*
- *Valtuuston kokouksessa vihjaus "Meillä on täällä yksi ongelma", iästä viittauksia myös*

Kuntajohtajien käsitykset uhkailun tai väkivallan syystä.

% uhkailun tai häirinnän kohteeksi joutuneista, N=74.

Käsitykset uhkailun/väkivallan syistä ja niiden yleisyydestä vastaavat Kuntaliiton vuonna 2008 toteuttaman uhkailukyselyn, ARTTU2-päätäjäkyselyn 2015 sekä Ruotsissa vuonna 2014 tehdyn vastaavan kyselyn tuloksia.

Muita kuntajohtajien ilmoittamia uhkailun/väkivallan syitä

- *Mielenterveys, alkoholi taustalla.*
- *Median antama valheellinen kuva*
- *Frustration då motparten inte får som dom vill*
- *Henkilön korostunut oman edun tavoittelu*
- *En inställning att den offentliga sektorn är onödig*
- *Taloudellisten haasteiden kautta palvelurakenteiden muutosten käynnistäminen*
- *Päätösten vastustaminen, henkilösuhteisiin liittyvät syyt ja se, ettei saada itselle sitä, mitä yritetään*
- *Hiostusta ja jopa henkilöstöön kohdistuvaa savustusta*
- *Pettymys johonkin, jossa syypää kuntajohtaja, työttömyys tms.*

Tiivistys kuntajohtajien kokemasta häirinnästä ja uhkailusta

- Kaikkiaan 41% kuntajohtajista on kokenut uhkailua tai häirintää. Koettu häirintä on vähäisempää kuin 10 vuotta sitten. Kuntajohtajien kokema häirintä on yleisempää kuin muilla johtavilla viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä.
- Naiset kokevat häirintää selvästi useammin kuin miehet. Vanhimmat ja pitkään kuntajohtajana toimineet kokevat häirintää muita vähemmän.
- Yli puolet häirintää kokeneista on joutunut useamman kuin yhden häirintätavan kohteeksi. Asiaton palaute mediassa on selvästi yleisin häirinnän tapa.
- Päätösten vastustaminen koetaan yleisimmäksi uhkailun tai häirinnän syyksi (50% kuntajohtajista). Joka neljäs kuntajohtaja mainitsee myös henkilöön tai henkilösuhteisiin liittyvät syyt. Nämä syyt ovat olleet yleisimpiä myös aiemmissa vastaavissa tutkimuksissa.
- Osa kyselyyn vastanneista kuntajohtajista on ilmoittanut joistain häirintätapojen kokemuksista, vaikka eivät ilmoittaneet joutuneensa suoranaisen väkivallan tai sen uhkausten tai muun tyyppisen häirinnän kohteeksi joutumisesta. Tämä kertoo häirinnän ja uhkailun subjektiivisesta kokemuksesta, erilaisesta sietokyvystä ja erilaisesta häirinnän ja uhkailun tulkinnasta.
- Ruotsissa tehdyt selvitykset osoittavat luottamushenkilöiden kokeman uhkailun ja häirinnän lisääntyneen 2000-luvulla (esim. Brå 2017). Näkyvät päättäjät kokevat eniten häirintää myös Ruotsissa.
- Kunnissa olisi hyvä olla laadittuna jonkinlainen toimintasuunnitelma niin viranhaltijoiden kuin luottamushenkilöiden kokemien uhkailu- ja häirintätapausten varalle. Uhkailusta ja häirinnästä olisi tarpeellista keskustella enemmän kunnissa ja myös julkisuudessa ja nostaa entistä vahvemmin myös koulutusten aiheeksi.

Taustatietoja kuntajohtaja- kyselyyn 2018 vastanneista

Kuntajohtajien työhyvinvointikyselyyn 2018 vastanneet	Vastanneita, %	N=182-184
Sukupuoli:		183
Mies	79	
Nainen	21	
Ikäluokka:		182
Alle 40 vuotta	12	
40-49 vuotta	25	
50-59 vuotta	39	
Väh. 60 vuotta	23	
Virkasuhde:		184
Toistaiseksi voimassa	90	
Määräaikainen	10	
Viransijainen	0	
Kuinka monta vuotta toiminut kuntajohtajana:		182
0-2 vuotta	25	
3-5 vuotta	21	
6-10 vuotta	21	
11-20 vuotta	22	
yli 20 vuotta	11	
Johtamansa kunnan asukasluku:		182
alle 5 000 as.	43	
5 000 - 10 000 as.	26	
10 001 - 20 000 as.	15	
20 001 - 50 000 as.	10	
50 001 - 100 000 as.	3	
yli 100 000 as.	3	